
Vergaderjaar 2022–2023

**Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van
Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2022
(Negende incidentele suppletoire begroting inzake
tijdelijk prijsplafond energie voor kleinverbruikers)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Mede namens de Minister voor Klimaat en Energie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

M.A.M. Adriaansens

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significante verschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid negende incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)								
	Stand ontwerpbe-groting 2022 incl. ISB's, NvW en amende-menten	Stand 1 ^e suppletoire begroting incl. ISB	Mutaties 9 ^e ISB	Stand 9 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	13.075.972	18.366.965	2.600.000	20.966.965	0	0	0	0
Uitgaven	4.983.223	7.329.610	2.600.000	9.929.610	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	4.582.452	4.656.721	2.600.000	7.256.721	0	0	0	0
Missiegedriven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	60.135	61.280		61.280				
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	42.140	42.140		42.140				
Energie-efficiëntie	2.368	2.187		2.187				
Green Deals	500	500		500				
Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+)	75.963	100.298		100.298				
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	7.075	2.475		2.475				
Projecten Klimaat en Energieakkoord	3.981	2.231		2.231				
SDE	687.400	598.000		598.000				
SDE+	2.585.508	2.651.783		2.651.783				
SDE++	76.855	662.359		662.359				
Aardwarmte	17.500	17.500		17.500				
ISDE-regeling	258.000	256.700		256.700				
Compensatie Energie-intensieve bedrijven (ETS)	0	0		0				
Carbon Capture and Storage (CCS)	4.080	2.780		2.780				
Hoge Flux Reactor	6.401	6.401		6.401				
Caribisch Nederland	6.144	10.404		10.404				
Overige subsidies	50.000	71.600		71.600				
Opschalingsinstrument waterstof	4.000	138.600		138.600				
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	42.519	2.200		2.200				
Subsidie ondersteuning verduurzaming MKB	25.633	24.283		24.283				
IPCEI waterstof	3.000	3.000		3.000				
Vulmaatregelen gasopslag	623.250	0		0	0			
Tijdelijk prijsplafond kleinverbruikers energie 2022	0	0	2.600.000	2.600.000				
Leningen	61.400	2.361.400	0	2.361.400	0	0	0	0
Lening EBN	61.400	61.400		61.400				
Lening Gasunie	0	0		0				
Lening EBN voor vullen Bergermeer	0	2.300.000		2.300.000				

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. ISB's, NvW en amende- menten	Stand 1° suppletoire begrotting incl. ISB	Mutaties 9° ISB	Stand 9° ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Garanties	0	0	0	0				
Verliesdeclaratie aardwarmte	0	0		0				
Opdrachten	36.953	36.853	0	36.853	0	0	0	0
Onderzoek mijnbouwbodembeweging	1.986	1.647		1.647				
SodM onderzoek	2.425	2.194		2.194				
Uitvoeringsagenda Klimaat	623	473		473				
Klimaat mondiaal	335	890		890				
Onderzoek en opdrachten	31.584	31.649		31.649				
Bijdrage aan agentschappen	81.435	114.632	0	114.632	0	0	0	0
Bijdrage aan RVO.nl	64.746	92.042		92.042				
Bijdrage aan Agentschap Telecom	4.103	4.103		4.103				
Bijdrage aan NEa	7.536	11.700		11.700				
Bijdrage aan KNMI	1.264	1.925		1.925				
Bijdrage aan NVWA	886	886		886				
Bijdrage aan RIVM	1.600	1.001		1.001				
Bijdrage aan RWS	1.300	2.975		2.975				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	142.417	145.907	0	145.907	0	0	0	0
Doorsluit COVA-heffing	111.000	111.000		111.000				
TNO kerndepartement	29.690	33.180		33.180				
TNO-SodM	1.727	1.727		1.727				
Bijdrage aan medeoverheden	1.340	1.340	0	1.340	0	0	0	0
Uitkoopregeling	1.340	1.340		1.340				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	10.893	12.200	0	12.200	0	0	0	0
Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)	8.259	8.259		8.259				
Internationale contributies	1.624	2.050		2.050				
PBL Rekenmeesterfunctie	1.010	1.891		1.891				
Stortingen begrotingsreserve	66.333	557	0	557	0	0	0	0
Storting in begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie	66.333	0		0				
Storting in begrotingsreserve aardwarmte	0	557		557				
Ontvangsten	3.720.277	5.911.419	0	5.911.419	0	0	0	0
Ontvangsten COVA	111.000	111.000		111.000				
Opbrengst heffing ODE (SDE ++)	2.692.000	2.906.000		2.906.000				
Ontvangsten zoutwinning	2.511	2.511		2.511				
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	4.186	1.576.186		1.576.186				

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. ISB's, NvW en amende- menten	Stand 1° suppletoire begrotting incl. ISB	Mutaties 9° ISB	Stand 9° ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
ETS-ontvangsten	900.000	1.300.000		1.300.000				
Diverse ontvangsten	10.580	15.722		15.722				
Heffing gasleveringszekerheid	0	0		0				
Ontvangsten lening EBN Bergermeer	0	0		0				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. ISB's, NvW en amende- menten	Stand 1° suppletoire begrotting	Mutaties 9° ISB	Stand 9° ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	13.075.972	18.366.965	2.600.000	20.966.965	0	0	0	0
waarvan garantieplichtingen	44.200	44.200		44.200				
waarvan overige verplichtingen	13.031.772	18.322.765	2.600.000	20.922.765				

Budgetflexibiliteit

De budgetflexibiliteit bij 1° suppletoire begrotting 2022 was ongeveer 17%, ofwel 83% van het beschikbare kasbudget 2022 was al juridisch verplicht. Hierna is met de 8° Incidentele Suppletoire begrotting € 2,3 mld aan artikel 4 toegevoegd ten behoeve van de financiering van het vullen van de gasopslag in Bergermeer. Daarmee is het beschikbare kasbudget sinds de 1° suppletoire begrotting toegenomen tot € 7.330 mln. De € 2,3 mld voor de gasopslag Bergermeer is inmiddels juridisch verplicht. Hiermee is het percentage juridisch verplicht met 5% naar ruim 88% gestegen.

Met de onderhavige ISB wordt € 2,6 mld aan de EZK-begrotting toegevoegd. Hiermee daalt het percentage juridisch verplicht weer naar circa 65%. De middelen die met de ISB aan de EZK-begrotting worden toegevoegd zijn uiteraard nog niet juridisch verplicht, maar wel bestuurlijk gebonden.

Toelichting

In deze negende incidentele suppletoire begrotting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven in het kader van het tijdelijke prijsplafond energie voor kleinverbruikers, zoals voorgesteld in de Kamerbrief *Nadere uitwerking tijdelijk prijsplafond energie* van 4 oktober 2022.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

Tijdelijk prijsplafond energie voor kleinverbruikers

Het kabinet heeft op 20 september 2022 (Kamerstuk [36 200, nr. 5](#)) aangekondigd met aanvullende maatregelen voor de energierekening te komen, waaronder de instelling van een tijdelijk prijsplafond voor kleinverbruikers, zoals huishoudens, zzp'ers en kleine bedrijven.

Zoals toegelicht in de Kamerbrief *Nadere uitwerking tijdelijk prijsplafond energie* van 4 oktober 2022 zal het tijdelijke prijsplafond voor kleinverbruikers op 1 januari 2023 in werking treden. Voor de periode tot 1 januari, dus november en december van dit jaar, wordt gewerkt aan een tussenvariant waarbij een prijsplafond wordt gesimuleerd. Zo zien huishoudens al begin deze winter direct effect van het prijsplafond. Kleinverbruikers ontvangen in deze maanden via de energieleveranciers een tegemoetkoming van € 190 als korting op de energierekening. Voor deze tegemoetkoming ontvangen de energieleveranciers een eenmalige subsidie. De kosten van de uitvoering door RVO van de subsidieregeling moeten nog vastgesteld worden en zullen gedekt worden binnen het budget van € 2,6 mld.